

Dotacje na odnawialne źródła energii

Zapraszamy na spotkania informacyjne:

- 15.11.2016r. o godz. 18 w Remizie OSP w Grodzisku Dolnym dla mieszkańców: Grodziska Dolnego, Grodziska Nowego, Chodaczowa i Laszczyn
- 17.11.2016r. o godz. 18 w Remizie OSP w Grodzisku Górnym dla mieszkańców: Grodziska Górnego, Wólki Grodziskiej, Opalenisk, Zmysłówki i Podlesia

Szanowni Mieszkańcy Gminy Grodzisko Dolne,

W związku z planowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego naborem wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III Czysta Energia, Działanie 3.1 Rozwój OZE – **Wójt Gminy Grodzisko Dolne** podjął działania mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz obniżenie kosztów energii elektrycznej i ciepłej w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na terenie naszej gminy.

W tym celu Gmina Grodzisko Dolne planuje złożenie wniosku o dofinansowanie pn. **„ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII W GMINIE GRODZISKO DOLNE”**. Projekt polegał będzie na budowie różnych rodzajów instalacji OZE, w tym w szczególności **instalacji kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i kotłów na biomasę, ale również instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła** zlokalizowanych w gospodarstwach domowych osób zainteresowanych.

Projekt będzie współfinansowany ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach planowanego projektu **możliwe będzie dofinansowanie zakupu i montażu ww. instalacji w wysokości do 85% kosztów kwalifikowanych (kosztów netto)**. Wkład własny mieszkańców wyniesie min. 15% kosztów netto oraz podatek VAT od całej kwoty (tj. 8% w przypadku montażu na budynku mieszkalnym lub 23% w przypadku innej lokalizacji urządzeń, na gruncie czy budynku gospodarczym). **Projekt będzie realizowany wyłącznie w przypadku otrzymania przez gminę dofinansowania ze środków RPO WP.**

Aby zapoznać Państwa z planowanym projektem, z dostępnymi rodzajami instalacji odnawialnych źródeł energii, ich wad i zalet **Wójt Gminy** zaprasza zainteresowanych mieszkańców na spotkania informacyjne, które odbędą się w dniach:

- **15.11.2016 r. o godz. 18.00 w Remizie OSP w Grodzisku Dolnym; spotkanie dla mieszkańców miejscowości Grodzisko Dolne, Grodzisko Nowe, Chodaczów i Laszczyny,**
- **17.11.2016 r. o godz. 18.00 w Remizie OSP w Grodzisku Górnym; spotkanie dla mieszkańców Grodziska Górnego, Wólki Grodziskiej, Opalenisk, Zmysłówki i Podlesia .**

Podczas spotkań będzie możliwość zadawania pytań specjalistom z dziedziny odnawialnych źródeł energii.

Serdecznie Zapraszamy

Drodzy mieszkańcy!

Z wielką radością i satysfakcją mogę powiedzieć, że dwuletni okres intensywnej pracy i starań przynosi efekty! Jak wynika z już podpisanych umów, do naszej gminy trafi dodatkowo 37 mln złotych! Te środki zmienią obraz gminy i poprawią jakość życia. Co więc na pewno będzie realizowane?

Największe zadanie to scalenie gruntów w Grodzisku Dolnym i Grodzisku Nowym, łącznie blisko 2700 ha. Powiat Leżajski, który realizuje zadanie, podpisał już umowę z Urzędem Marszałkowskim na finansowanie inwestycji kwotą ok. 27,5 mln zł, co pozwoli sprawnie przeprowadzić wszystkie prace! Będzie to obecnie największe scalenie w Województwie Podkarpackim! Środki te trafią do Grodziska tylko dzięki naszemu wspólnemu zaangażowaniu, w tym pana Stanisława Bartnika – Radnego Sejmiku Województwa Podkarpackiego, pana Marka Śliżę - Starosty Leżajskiego, pana Władysława Miazgi – Naczelnika Wydziału Geodezji, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Leżajsku, a także sołtysów, radnych i mieszkańców, za co składam serdecznie podziękowania.

A oto najważniejsze przedsięwzięcia i ich szacunkowe koszty realizacji na które podpisaliśmy już umowy o dofinansowanie:

- Droga powiatowa Chodaczów - Laszczyny wraz z chodnikiem w Chodaczowie (3,2 mln zł)
- Chodnik w Opaleniskach (1,1 mln zł)
- Chodnik przy drodze powiatowej tzw. „Żołyńskiej” w Grodzisku Dolnym (720 tys. zł)
- Budowa budynku Dziennego Domu Pomocy dla osób starszych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (4,2 mln zł)
- Rozbudowa Środowiskowych Domów Samopomocy w Laszczynach i Zmysłówce (2,6 mln zł)
- Rozbudowa Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym o Regionalne Centrum Robotyki Szkolnej (1,6 mln zł)
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Opaleniskach (1,1 mln zł)

Obecnie trwają przetargi na wyłonienie wykonawców w/w zadań. W bieżącym numerze Gazety z Grodziska i Okolic szerzej opisujemy zakres inwestycji – zapraszam do lektury. Liczymy, że to jeszcze nie koniec dobrych informacji i następne miesiące przyniosą kolejne pozytywne rozstrzygnięcia.

Państwa szczególnej uwadze polecam projekt z zakresu Odnawialnych Źródeł Energii. Gmina wystartuje w konkursie o środki na montaż w gospodarstwach domowych solarów, fotowoltaiki, pomp ciepła, pieców na biomase. Jeśli pozyskamy środki, to będziemy mogli zamontować takie instalacje na swoich budynkach z bardzo atrakcyjnym dofinansowaniem. To przełoży się na oszczędności w budżetach domowych i czystsze środowisko. Dotychczas intensywnie pracowaliśmy nad założeniami projektu, by maksymalnie zwiększyć nasze szanse na dofinansowanie. Liczymy, że będziemy w gronie tych, którzy takie środki otrzymają. Zapraszam Państwa do zapoznania się z zasadami projektu, które przedstawiamy w niniejszym wydaniu oraz na spotkania, w trakcie których z pomocą ekspertów szczegółowo omówimy przedsięwzięcie i odpowiemy na wszystkie pytania techniczne.

Wójt Gminy
Jacek Chmura

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII W GMINIE GRODZISKO DOLNE

W związku z planowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego naborem wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III Czysta Energia, Działanie 3.1 Rozwój OZE – Gmina Grodzisko Dolne podjęła działania mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz obniżenie kosztów energii elektrycznej i ciepłej w gospodarstwach domowych. W związku z tym, planowane jest złożenie wniosku o dofinansowanie pn. „ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII W GMINIE GRODZISKO DOLNE”.

Projekt polegał będzie na budowie różnych rodzajów instalacji Odnawialnych Źródeł Energii (dalej OZE), w tym w szczególności instalacji kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i kotłów na biomasę, ale również instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gminy.

Projekt będzie współfinansowany ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach przedsięwzięcia możliwe będzie dofinansowanie zakupu i montażu ww. instalacji w wysokości do 85% kosztów kwalifikowanych (kosztów netto). Wkład własny mieszkańców wyniesie min. 15% kosztów netto oraz podatek VAT (tj. 8% w przypadku montażu na budynku mieszkalnym lub 23% w przypadku lokalizacji urządzeń na gruncie czy budyn-

ku gospodarczym). Projekt będzie realizowany przez Gminę wyłącznie w przypadku otrzymania dofinansowania ze środków unijnych.

Aby zapoznać Państwa z planowanym projektem, z dostępnymi rodzajami instalacji odnawialnych źródeł energii, ich wadami i zaletami, Wójt Gminy zaprasza zainteresowanych mieszkańców na spotkania informacyjne, które odbędą się w dniach:

- **15 listopada 2016r. o godz. 18.00 w Remizie OSP w Grodzisku Dolnym** - spotkanie dla mieszkańców miejscowości Grodzisko Dolne, Grodzisko Nowe, Chodaczów i Laszczyny
- **17 listopada 2016r. o godz. 18.00 w Remizie OSP w Grodzisku Górnym** - spotkanie dla mieszkańców Grodziska Górnego, Wólki Grodziskiej, Opalenisk, Zmysłówki i Podlesia.

W spotkaniach wezmą udział zewnętrzni eksperci z zakresu OZE, którzy udzielą wszelkich niezbędnych informacji oraz odpowiedzą na zadawane pytania, także te dotyczące kwestii technicznych poszczególnych instalacji. W związku z tym zachęcamy do wzięcia udziału w spotkaniach.

Poniżej przedstawiamy informacje dotyczące wstępnych założeń projektowych.

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nabór dokumentów rekrutacyjnych od Uczestników

(ankieta wstępna doboru instalacji OZE, oświadczenie dotyczące kryteriów rekrutacji, deklaracja udziału w projekcie), zwanych łącznie w dalszej części Wnioskiem, prowadzony będzie przez Gminę w celu przygotowania wniosku o dofinansowanie realizacji projektu obejmującego zakup i montaż instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii w ramach działania 3.1 Rozwój OZE objętego Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020.

2. Wnioski od mieszkańców będących właścicielami/współwłaścicielami/użytkownikami budynków mieszkalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy przyjmowane będą w następującym zakresie:

- **zakup i montaż kolektorów słonecznych,**
- **zakup i montaż paneli fotowoltaicznych (wyłącznie w celu oszczędności, brak możliwości zarabiania),**
- **zakup i montaż instalacji kotłów na biomasę,**
- **zakup i montaż pomp ciepła CO i CWU.**

3. Zakup i montaż instalacji kotłów na biomasę (pellet) możliwy będzie wyłącznie w przypadku wymiany dotychczasowego źródła ciepła opalanego paliwem stałym pochodzenia węglowego (będzie istniała konieczność demontażu dotychczasowego pieca).

4. Projekt będzie realizowany **wyłącznie w przypadku otrzymania przez Gminę dofinansowania ze środków RPO WP na lata 2014 -2020.**

5. Projekt będzie współfi-

nansowany ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wysokość dofinansowania wyniesie do 85% kosztów kwalifikowanych (kosztów netto). Wkład własny mieszkańców wyniesie 15% kosztów netto oraz podatek VAT od całej wartości urządzenia i kosztów instalacji (tj. 8% w przypadku montażu na budynku mieszkalnym lub 23% w przypadku innej lokalizacji urządzeń, na gruncie lub budynku gospodarczym). W przypadku wystąpienia w projekcie kosztów niekwalifikowanych (np. konieczność podciągnięcia instalacji elektrycznej do pomieszczenia, w którym będzie pompa ciepła) Uczestnik pokrywa 100% tych kosztów.

6. Jednocześnie Gmina informuje, że wystąpi do Urzędu Skarbowego o zwrot części podatku VAT naliczonego. W przypadku otrzymania zwrotu, podatek ten zostanie zwrócony mieszkańcom - uczestnikom projektu.

7. Zamontowane urządzenia i instalacje przez okres nie krótszy niż 5 lat od zakończenia projektu (zatwierdzenia końcowego wniosku o płatność) stanowią będą własność Gminy i przez ten czas zostaną użyczone do bezpłatnego użytkowania właścicielom/współwłaścicielom/użytkownikom nieruchomości. Po tym okresie zostaną przekazane zgodnie z trybem i przepisami prawa Uczestnikowi na własność.

8. Szczegółowe informacje dotyczące naboru wniosków od mieszkańców można uzyskać osobiście w Urzędzie Gminy, w pokoju nr 13, telefonicznie pod numerem 17 242 82 65 w. 231, w

godzinach pracy Urzędu, lub na stronie internetowej www.grodziskodolne.pl.

9. Złożony kompletny wniosek zostanie zarejestrowany.

10. Wniosek niekompletny lub złożony po terminie pozostanie bez rozpatrzenia.

TERMIN I MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKÓW OD MIESZKANCÓW

1. Nabór wniosków prowadzony będzie w terminie od **18.11.2016 r. do 2.12.2016 r. w Urzędzie Gminy w godzinach od 8:00 do 15:00.**

2. Gmina zastrzega sobie prawo do przedłużenia okresu naboru określonego w pkt. 1. W takiej sytuacji jednak wszystkie Wnioski złożone po terminie naboru określonego w pkt. 1 umieszczane będą na tzw. „Dodatkowej liście rezerwowej”. O wprowadzeniu danego Wniosku z „Dodatkowej listy rezerwowej” na listę podstawową decydować będzie weryfikacja tych Wniosków prowadzona zgodnie z przyjętymi kryteriami punktowymi. Pierwszeństwo do umieszczenia Wniosku na liście podstawowej będą miały osoby, które znalazły się na Liście rezerwowej Wniosków złożonych w terminie określonym w pkt. 1.

KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK

1. Osoby fizyczne zameldowane/zamieszkałe na terenie Gminy Grodzisko Dolne, będące właścicielem współwłaścicielem lub użytkownikiem nieruchomości/budynku mieszkalnego, na którym zamontowana zostanie instalacja OZE oraz gdzie efekty realizacji projektu wykorzystywane będą wyłącznie na własne potrzeby go-

spodarstwa domowego.

W przypadku współwłasności nieruchomości wszyscy współwłaściciele muszą wyrazić zgodę na użyczenie nieruchomości na cele projektu (podpisać umowę użyczenia) lub na etapie składania Wniosku upoważnić jedną osobę do reprezentowania wszystkich współwłaścicieli w całym procesie realizacji projektu.

2. Osoby nieposiadające załączonych zobowiązań finansowych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz innych należności wobec Gminy.

DOKUMENTY WYMAGANE NA ETAPIE APLIKOWANIA O ZAKWALIFIKOWANIE MIESZKANCA DO PROJEKTU

1. **Kompletny wniosek o dofinansowanie zakupu i montażu instalacji OZE składa się z:**

- 1) Ankiety wstępnej doboru instalacji OZE
- 2) Deklaracji udziału w projekcie
- 3) Oświadczeń dotyczących kryteriów rekrutacji

2. Wszystkie dokumenty należy wypełnić czytelnie (wszystkie pola), podpisać przez właściciela/wszystkich współwłaścicieli lub użytkownika wieczystego.

3. Ankietę, deklarację, oraz oświadczenia należy dostarczyć w jednym egzemplarzu. W przypadku otrzymania przez Gminę dofinansowania, z każdym Uczestnikiem projektu zostanie podpisana stosowna Umowa użyczenia.

4. W przypadku wnioskowania o więcej niż jeden rodzaj instalacji OZE w ramach projektu, należy złożyć jeden wniosek, w jednym terminie, obejmujący wszystkie rodzaje wnioskowanych instalacji.

5. Gmina zastrzega sobie

prawo do ograniczenia wyboru tylko do jednej instalacji OZE.

6. Ostateczny termin składania wniosków upływa w dniu 02.12.2016 r. o godz. 15.00.

POZOSTAŁE INFORMACJE

Zamontowane instalacje przez 5 lat od zakończenia projektu stanowić będą własność gminy i przez ten czas zostaną użyczone do bezpłatnego użytkowania właścicielom nieruchomości. Po pięciu latach zostaną przekazane właścicielom posesji.

Dodatkowym warunkiem uczestnictwa w projekcie będzie pozytywny wynik kontroli wstępnej przeprowadzonej przez firmę zewnętrzną (weryfikacja techniczna przeprowadzona na etapie bezpośredniej inwentaryzacji stanu technicznego budynku). **Koszt przeprowadzenia weryfikacji technicznej w szacunkowej wysokości 70 zł brutto za obiekt, jest bezwrotny i pokrywa go Uczestnik projektu.** Do pokrycia kosztów weryfikacji technicznej zobowiązani będą tylko Uczestnicy umieszczeni na wstępnie ustalonej liście podstawowej.

Opinia eksperta technicznego, wyrażona w raporcie po wizji lokalnej, będzie decydująca w zakresie doboru poszczególnych instalacji i zweryfikuje ostateczną listę uczestników projektu, z którymi Gmina podpisze umowy. Zasady konkursu, do którego zamierza wnioskować gmina o dotację, nie zostały jeszcze ogłoszone. Wczesne rozpoczęcie działań wstępnych uznaliśmy za konieczne ze względu na stopień skomplikowania wniosku, obejmującego zakre-

sem instalacje w domach mieszkalnych (m.in. konieczność przeprowadzenia wizji lokalnej i inwentaryzacji w każdym zgłoszonym budynku mieszkalnym). **Dlatego też Gmina Grodzisko Dolne zastrzega możliwość zmiany zasad udziału w projekcie po ukazaniu się Regulaminu konkursu w ramach RPO WP 2014-2020.**

Poniżej podano koszty szacunkowe planowanych inwestycji. Bardziej szczegółowe informacje możliwe będą po inwentaryzacji, dokonanej w Państwach domach. **Rzeczywiste koszty, w przypadku realizacji projektu, znane będą po wyłonieniu Wykonawcy w postępowaniu przetargowym** (przewidywany termin przeprowadzenia postępowania przetargowego II połowa 2017r.).

RP

W przypadku wyboru więcej niż jednego rodzaju instalacji, szacunkowy koszt do poniesienia przez mieszkańca należy zsumować.

UWAGA: W przypadku współwłasności nieruchomości wszyscy współwłaściciele muszą wyrazić zgodę na użyczenie nieruchomości na cele projektu (podpisać umowę użyczenia).

Warunkiem koniecznym do udziału w którymkolwiek z poniżej wymienionych projektów jest brak jakichkolwiek zobowiązań wobec gmin z projektu partnerskiego z tytułu należności podatkowych, opłat za wodę, wywóz śmieci itp. Warunek ten będzie weryfikowany na etapie wykonywania inwentaryzacji.

Rolnicy mogą wykorzystywać wyprodukowaną energię jedynie na cele mieszkaniowe.

MONTAŻ KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH

W przypadku montażu na budynku mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 8%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje kolektorów słonecznych							
1	Instalacja solarna - 2 panele (do 4 osób w rodzinie)	8 500,00	680,00	9 180,00	1 275,00	680,00	1 955,00
2	Instalacja solarna - 3 panele (5-7 osób w rodzinie)	9 500,00	760,00	10 260,00	1 425,00	760,00	2 185,00
3	Instalacja solarna - 4 panele (powyżej 7 osób w rodzinie)	11 000,00	880,00	11 880,00	1 650,00	880,00	2 530,00

W przypadku innej lokalizacji urządzeń, np. na gruncie lub budynku gospodarczym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 23%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje kolektorów słonecznych							
1	Instalacja solarna - 2 panele (do 4 osób w rodzinie)	8 500,00	1 955,00	10 455,00	1 275,00	1 955,00	3 230,00
2	Instalacja solarna - 3 panele (5-7 osób w rodzinie)	9 500,00	2 185,00	11 685,00	1 425,00	2 185,00	3 610,00
3	Instalacja solarna - 4 panele (powyżej 7 osób w rodzinie)	11 000,00	2 530,00	13 530,00	1 650,00	2 530,00	4 180,00

MONTAŻ PANELI FOTOWOLTAICZNYCH

W ramach przedsięwzięcia nie będzie możliwości sprzedaży prądu i zarobkowania. Nadwyżka wyprodukowanej energii elektrycznej odprowadzana będzie do sieci zewnętrznej. Odprowadzoną energię będzie można „odkupić” po preferencyjnej cenie.

W przypadku montażu na budynku mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 8%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje paneli fotowoltaicznych - średnio 5.500 zł/kW mocy zainstalowanej							
1	Instalacja fotowoltaiczna 12 paneli -3,24 kW	17 820,00	1 425,60	19 245,60	2 673,00	1 425,60	4 098,60

W przypadku innej lokalizacji urządzeń, np. na gruncie lub budynku gospodarczym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 23%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje paneli fotowoltaicznych - średnio 5.500 zł/kW mocy zainstalowanej							
1	Instalacja fotowoltaiczna 12 paneli -3,24 kW	17 820,00	4 098,60	21 918,60	2 673,00	4 098,60	6 771,60

MONTAŻ KOTŁÓW CENTRALNEGO OGRZEWANIA OPALANYCH PELLETEM

Projekt skierowany do tych właścicieli i użytkowników budynków mieszkalnych, którzy używają do ogrzewania swoich budynków kotłów centralnego ogrzewania opalanych paliwem stałym (węgiel, miął węglowy, ekogroszek). **Uwaga:** Nowy kocioł c.o. **zastąpi dotychczasowy kocioł**, będzie zamontowany **w miejscu kotła dotychczasowego**, aby możliwe było włączenie nowego kotła do instalacji istniejącej. W skład zestawu wchodzi również podajnik wraz z zasobnikiem.

W przypadku montażu w budynku mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 8%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje kotłów na biomasę - automatyczne kotły na pellet							
1	kocioł na pellet 15 kW	12 000,00	960,00	12 960,00	1 800,00	960,00	2 760,00
2	kocioł na pellet 20 kW	13 000,00	1 040,00	14 040,00	1 950,00	1 040,00	2 990,00
3	kocioł na pellet 25 kW	14 000,00	1 120,00	15 120,00	2 100,00	1 120,00	3 220,00

W przypadku innej lokalizacji urządzeń- poza budynkiem mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 23%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje kotłów na biomasę - automatyczne kotły na pellet							
1	kocioł na pellet 15 kW	12 000,00	2 760,00	14 760,00	1 800,00	2 760,00	4 560,00
2	kocioł na pellet 20 kW	13 000,00	2 990,00	15 990,00	1 950,00	2 990,00	4 940,00
3	kocioł na pellet 25 kW	14 000,00	3 220,00	17 220,00	2 100,00	3 220,00	5 320,00

MONTAŻ POWIETRZNYCH POMP CIEPŁA

W zakresie instalacji pomp ciepła planowana jest możliwość zainstalowania powietrznych pomp ciepła, służących do wspomaganie CO i podgrzewania CWU o mocy grzewczej.

W przypadku montażu w budynku mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 8%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje pomp ciepła "Powietrze-woda"							
1	Instalacja pompy ciepła CWU 3 kW	9 000,00	720,00	9 720,00	1 350,00	720,00	2 070,00
2	Instalacja pompy ciepła CO 15 kW	36 000,00	2 880,00	38 880,00	5 400,00	2 880,00	8 280,00

W przypadku innej lokalizacji urządzeń- poza budynkiem mieszkalnym

Lp.	Kategoria OZE	cena netto	podatek VAT 23%	cena brutto	Wkład własny uczestnika		
					15%	podatek VAT	RAZEM
Instalacje pomp ciepła "Powietrze-woda"							
1	Instalacja pompy ciepła CWU 3 kW	9 000,00	2 070,00	11 070,00	1 350,00	2 070,00	3 420,00
2	Instalacja pompy ciepła CO 15 kW	36 000,00	8 280,00	44 280,00	5 400,00	8 280,00	13 680,00

27,5 MILIONA NA SCALENIA W GRODZISKU ZAGWARANTOWANE!

Strumień unijnych i krajowych środków zasili w najbliższych latach grodziską wieś. Ok. 27,5 mln złotych dofinansowania pozyskano na scalenie gruntów położonych w Gminie Grodzisko Dolne. To projekt o największym dofinansowaniu w historii gminy.

Podpisaniem umowy gwarantującej fundusze na scalenie gruntów, zakończyły się wspólne działania Starostwa Powiatowego w Leżajsku i Gminy Grodzisko Dolne. Przyznana pomoc w kwocie ponad 27 mln 477 tys. zł. stanowi 100% poniesionych kosztów i pochodzi z dwóch źródeł. Refundacja z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich to kwota ok. 17 mln 484 tys. zł., zaś pozostała część – niemal 10 mln złotych stanowi wkład budżetu państwa.

Postępowaniem scaleniowym objęte zostaną grunty znajdujące się w obrębie geodezyjnym Grodzisko Dolne, czyli wsie Grodzisko Dolne i Grodzisko Nowe. Łączny obszar scalanej powierzchni to ok. 2700 hektarów. Realizacja zadania przebiegać będzie w dwóch etapach. Pierwszy to prace geodezyjne, któ-

re mogą potrwać ok. 3 lat, natomiast drugi to zagospodarowanie poscaleniowe wydzielonych działek i dróg, realizowane w okresie 2 lat. Celem scalenia jest poprawa struktury rozłogu gospodarstw rolnych.

Przeprowadzenie scalenia jest możliwe dzięki pozytywnej deklaracji właścicieli gruntów wyżej wymienionych miejscowości, którzy ponad rok temu wystąpili do Starosty Leżajskiego z wnioskiem o scalenie. Wniosek ten spełnił wymagania, uzyskując 63% pozytywnych zgód.

Również pozostałe niescalone miejscowości w gminie uzyskały wymagany minimalny 50% wskaźnik kwalifikujący rozpatrywanie wniosku o scalenie. Jednak ze względu na ograniczone środki finansowe będące w posiadaniu marszałka, w pierwszej kolejności rozpatrywane były miejscowości spełniające dwa kryteria, tj. pokaźny areal scaleniowy oraz wysokie procentowe poparcie właścicieli gruntów. W naszym przypadku wymogi te spełnił obręb geodezyjny Grodzisko Dolne. Prace w terenie już trwają. Pracownicy Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych z Rzeszowa ustalają granice w terenach zabu-

dowanych, wkopując słupki graniczne. Ta sama procedura dotyczyć będzie terenów leśnych. Harmonogram najbliższych działań, przewiduje wykonanie szacunku porównawczego gruntów przed scaleniem oraz wykonanie projektu i wyznaczanie nowych dróg.

Ponadto w miesiącu listopadzie Starosta Leżajski organizuje spotkanie informacyjne dla uczestników scalenia. Celem zebrania będzie wybór rady uczest-

ników scalenia. Zebranie odbędzie się 3 listopada 2017r. o godz. 17 w budynku Remizy OSP w Grodzisku Dolnym. Z uwagi na ważność omawianych spraw prosimy o liczny udział w zebraniu.

RP

Projekt realizowany z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Definicje niektórych określeń Ustawy z dnia 26 marca 1982r. o scaleniu i wymianie gruntów przydatne dla uczestników scalenia

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) gruntach** – rozumie się przez to nieruchomości rolne, grunty leśne, w tym przeznaczone na inwestycje celu publicznego, grunty pod wodami, drogami i obszarami kolejowymi;
- 2) gruntach zabudowanych** – rozumie się przez to grunty pod budynkami, a także obszary do nich przyległe, w tym podwórza, umożliwiające właściwe wykorzystanie budynków;
- 3) rozłogu gruntów** – rozumie się przez to rozmieszczenie gruntów gospodarstwa rolnego w stosunku do gruntów zabudowanych;
- 4) właścicieli** – rozumie się przez to również posiadacza samoistnego;
- 5) uczestniku scalenia** – rozumie się przez to właściciela, użytkownika gruntu położonego na obszarze scalenia lub inwestora, a w przypadku gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także podmiot gospodarujący tymi gruntami;
- 9) zagospodarowaniu poscaleniowym** – rozumie się przez to określone w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia grunty prace umożliwiające objęcie w posiadanie przez uczestników scalenia wydzielonych im w ramach postępowania scaleniowego gruntów, polegające na:
 - a) budowie lub przebudowie dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz dojazdów do zabudowań poszczególnych uczestników scalenia,
 - b) korekcie przebiegu oraz poprawie parametrów technicznych urządzeń melioracji wodnych,
 - c) likwidacji zbędnych miedz i dróg oraz wykonywaniu zabiegów rekultywacyjnych umożliwiających uprawę mechaniczną gruntów.

Pracownicy biura geodezji weryfikują w terenie granice działek

UMOWA PODPISANA. ROZBUDOWA ZESPOŁU SZKÓŁ STAJE SIĘ FAKTEM

Są w światowej czołówce placówek zajmujących się robotyką szkolną. Teraz będą mieć własne miejsce, w którym będą mogli rozwijać swoje zainteresowania i przygotowywać się do konkursów robotyki różnego szczebla. W ramach planowanej rozbudowy Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym powstanie m.in. Regionalne Centrum Robotyki Szkolnej.

W dniu 27 września br. Wójt Gminy Grodzisko Dolne podpisał z Zarządem Województwa Podkarpackiego umowę na realizację zadania pn. „Rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym wraz z przebudową sali gimnastycznej”. Projekt został dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego kwotą ponad 996 tys. zł. Wartość kosztorysowa to ponad 1 mln 561 tys. zł.

W ramach realizacji zadania planowana jest rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym o 697m² nowej powierzchni edukacyjnej i połączenie jej z dotychczasowym budynkiem przy pomocy łącznika.

Dodatkowo planuje się wyposażenie nowej części budynku w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne takie jak tablica interaktywna, projektor, ekran elektryczny, oprogramowanie dodatkowe, laptopy, itp.

Nowy segment zespołu szkół będzie budynkiem jednokondygnacyjnym, niepodpiwniczonym, w którym mieścić się będą dodatkowe sale dydaktyczne, tj.: sala wykładowa audiowizualna matematyczno-fizyczna, klasa-sopracownia językowa, in-

formatyczna, fizyczna, chemiczna, szatnie i pomieszczenia pomocnicze. W klasopracowniach odbywać się będą m.in. zajęcia w ramach kół zainteresowań, w tym z robotyki. Na dachu nowego obiektu planowany jest montaż kapsuły astronomicznej o średnicy 2,20 m.

Dodatkowo zamontowany zostanie system fotowoltaiczny dla zasilania o mocy wyjściowej 15,34 kWp.

W rezultacie realizacji projektu Zespół Szkół im. Fran-

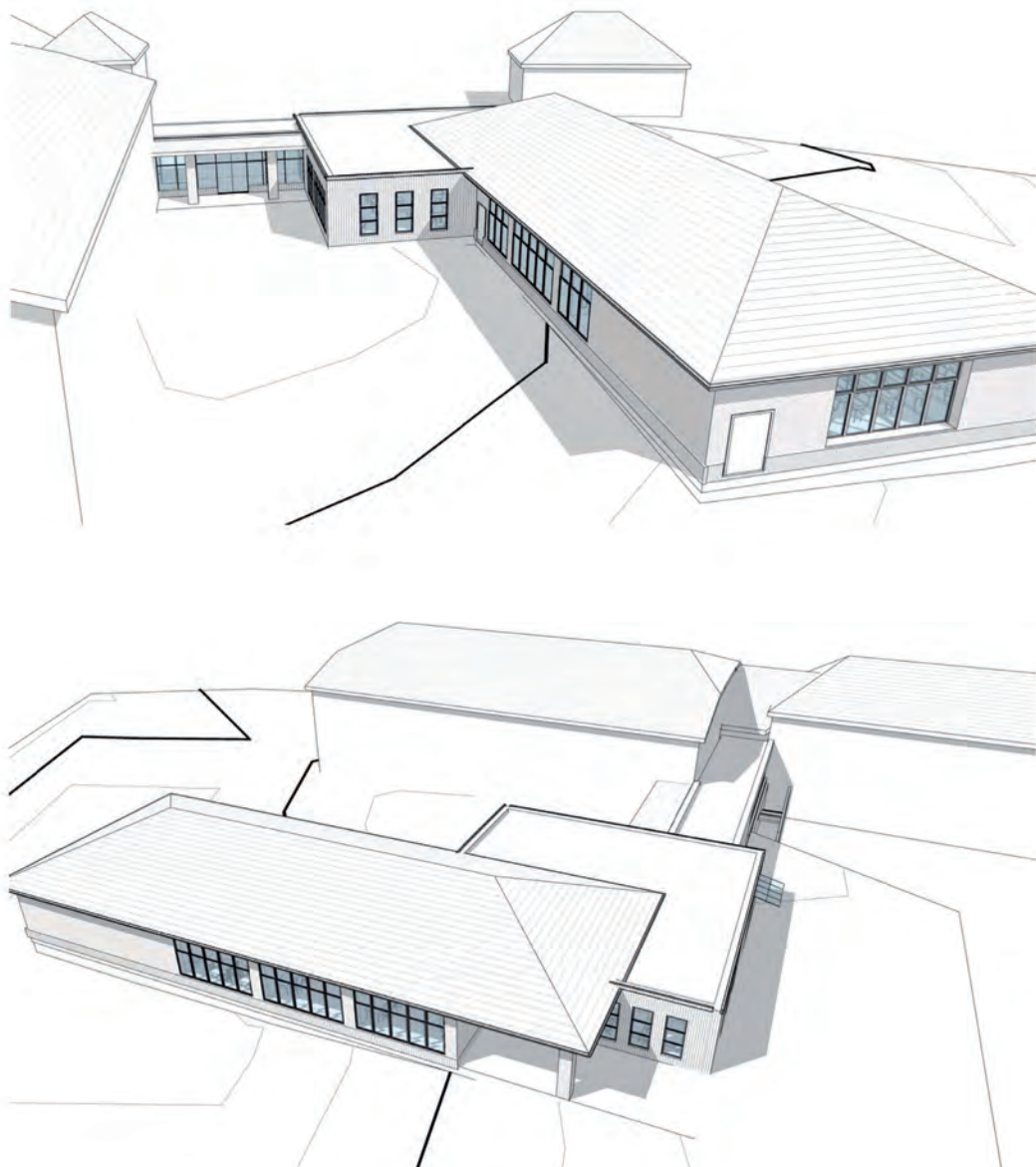
ciszka Leji w Grodzisku Górnym ma się stać miejscem upowszechniania wysokiej jakości wiedzy zarówno ogólnej, jak i z zakresu kompetencji kluczowych (informatyka, przyroda, język obcy, matematyka) oraz źródłem informacji o innowacyjnych projektach powstających w środowisku edukacyjnym. Mają zostać wsparte kluczowe kompetencje uczniów Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym, z zakresu matematyki, fizyczno-

przyrodnicze, informatyczne, językowe.

Termin realizacji zadania przewidziano na koniec marca 2018 roku.

RP

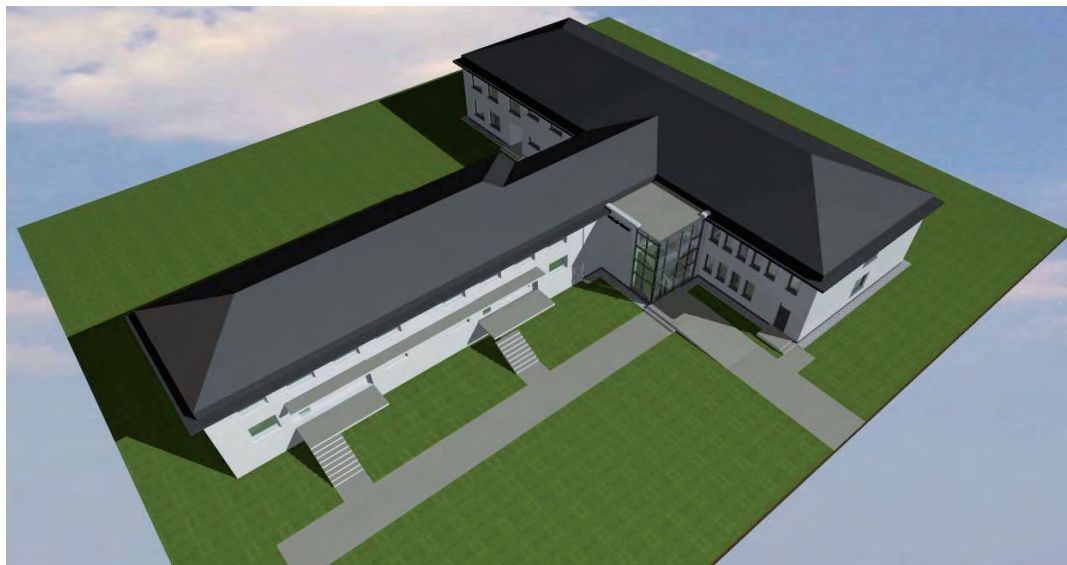
Projekt realizowany jest w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, działanie: 6.4. Infrastruktura edukacyjna, poddziałanie: 6.4.3. Szkolnictwo ogólne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020.

Widok na zaprojektowaną rozbudowę budynku szkoły od strony rzeki (na górze) i od Domu Nauczyciela (dół)

NA DZIAŁCE OBOK URZĘDU POWSTANIE DZIENNY DOM POMOCY I GOPS

Podpisaniem umowy o dofinansowanie na zagospodarowanie działki znajdującej się w sąsiedztwie urzędu gminy, zakończyły się starania i zabiegi wójta Jacka Chmury. Prawie 3 mln złotych dofinansowania otrzymała Gmina Grodzisko Dolne na Budowę Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych wraz z nową siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wielofunkcyjny obiekt powstanie przy budynku urzędu. Wartość kosztorysowa projektu to ponad 4mln 260 tys. zł.

Tu powstanie budynek na miarę Grodziska

Projektowany nowy obiekt zlokalizowany zostanie po południowo - wschodniej stronie istniejącego urzędu gminy i zajmie płaski teren zielony przylegający do budynku. Będzie to obiekt niezależny konstrukcyjnie i funkcjonalnie, z wydzielonym nowym zjazdem i parkingiem na 49 miejsc postojowych. Składał się będzie z bryły w kształcie prostokąta o wymiarach 41,96m x 14,00m oraz przeziękki, którą docelowo nowy budynek połączy z urzędem gminy.

Nowy obiekt będzie służył obsłudze mieszkańców gminy w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej tj.: pomocy ekonomicznej dla rodzin, pomocy prawnej, psychologicznej, interwencji kryzysowej, przeciwdziałaniu przemocy, czy walki z uzależnieniami. Na wydzielonej części parteru

objektu, zlokalizowany zostanie Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych, w którym organizowane będą różne formy aktywności zdrowotnej i społecznej seniorów. Dodatkowo w budynku mieścić się będzie duża sala narad. W ramach realizacji zadania zaplanowano także odpowiednie wyposażenie obiektu, zgodnie z funkcją poszczególnych pomieszczeń.

W rezultacie realizacji projektu na terenie gminy znacznie funkcjonować ośrodek, który wsparciem obejmie 30 mieszkańców gminy. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych funkcjonował będzie przez cały rok, we wszystkie dni robocze, co najmniej 8 godzin dziennie. Godziny dostosowane zostaną do potrzeb uczestników i ich rodzin. Wsparciem objęte będą osoby by od 60 roku życia- kobiety

i od 65 roku życia- mężczyźni (niezdolni do pracy z tytułu wieku) oraz osoby całkowicie niezdolne do pracy, którym przyznano świadczenie na podstawie decyzji administracyjnych (skierowanie z GOPSu).

Uczestnicy Domu będą mieć prawo do korzystania z pełnej oferty usług zapewniających pobyt i wyżywienie oraz usług opiekuńczych. Każdy uczestnik będzie miał prawo udziału w zajęciach terapeutycznych, podnoszących sprawność fizyczną i aktywizujących do uczestnictwa w życiu społecznym, realizację potrzeb kulturalnych, warunki do rozwoju samorządności, rozwijanie kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym.

Ponadto w wyniku realizacji projektu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zyska nową siedzibę, dzięki czemu pod-

opieczni ośrodka będą obsługiwani w lepszych warunkach, gwarantujących pełną dyskrecję i swobodę w kontakcie z pracownikami ośrodka. Rezultatem planowanych działań będzie także utworzenie nowych 5 miejsc pracy- 3 stanowiska bezpośrednio w Dziennym Domu Pomocy oraz 2 związane z administracją zarówno GOPS jak i Dziennego Domu.

RP

Projekt pn. Budowa Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych wraz z nową siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym realizowany w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020.

WYMIANĘ AZBESTU ZGŁOŚ W GMINIE

Posiadasz azbest lub planujesz zmienić pokrycie dachowe wykonane z eternitu? Zgłoś ten fakt do Urzędu Gminy w Grodzisku Dolnym. Jak co roku Gmina Grodzisko Dolne planuje złożyć wniosek do WFOŚiGW w Rzeszowie o dofinansowanie zadania polegającego na usuwaniu azbestu z terenu gminy w 2017 roku. W ramach wniosku, specjalistyczna firma bezpłatnie wykona usunięcie pokrycia dachowego wykonanego z eternitu, a następnie eternit zostanie odpowiednio zabezpieczony i przewieziony na składowisko odpadów niebezpiecznych. **Zgłoszenia przyjmowane są do końca lutego 2017 roku w Urzędzie Gminy, pokój nr 5 lub telefonicznie, 17 242 82 65, wew. 153.**

Uwaga! Dofinansowanie nie obejmuje zakupu nowego pokrycia dachowego i jego założenia na budynku.

BĘDĄ DOTAĆJE NA DZIAŁALNOŚĆ

Zainteresowani założeniem lub rozwojem firmy powinni zwrócić uwagę na środki w ramach Lokalnej Grupy Działania. Będzie można pozyskać premię na założenie działalności gospodarczej w wysokości 50 lub 80 tys. zł albo dotację na rozwinięcie istniejącej działalności w wysokości od 50 do 300 tys. zł. Jest więc o co zabiegać. Poniżej przedstawiamy najważniejsze założenia zbliżające się konkursu.

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Łańcucka”, zrzeszająca gminy: Białobrzegi, Grodzisko Dolne, Łańcut (gmina wiejska), Rakszawa i Żołyńa przygotowuje się do ogłoszenia konkursów na projekty w zakresie podejmowania i rozwoju działalności gospodarczej.

Premie na podejmowanie działalności gospodarczej

Osoby zainteresowane założeniem firmy będą mogły pozyskać premię w wysokości 50 tys. zł – na działalność o charakterze usługowym, albo 80 tys. zł – na działalność o charakterze produkcyjnym. O premię mogą ubiegać się osoby zamieszkałe na terenie jednej z gmin wchodzących w skład LGD Ziemia Łańcucka, w tym zamieszkałe w Gminie Grodzisko Dolne. Premia dotyczy osób, które w ciągu ostatnich 24 miesięcy nie prowadziły działalności gospodarczej. Ponadto wnioskodawcy nie mogą podlegać ubezpieczeniu w KRUS w pełnym zakresie i z mocy ustawy. Warunkiem niezbędnym będzie utworzenia miejsca pracy lub samozatrudnienie. Nie będzie konieczności wnoszenia własnego wkładu, jednak projekt zakładający wkład rzeczowy lub finansowy będzie lepiej punktowany i tym samym zwiększy swoje szanse dofinansowania. Budżet Lokalnej Grupy Działania

na premie wynosi 800 tys. zł. Obowiązkiem beneficjenta będzie utrzymanie utworzonych miejsc pracy przez okres 2 lat od daty płatności końcowej.

Dotacje na rozwój działalności gospodarczej

Firmy już działające na terenie LGD „Ziemia Łańcucka”, mogą starać się o środki na rozwój swojej działalności w wysokości od 50 tys. do 300 tys. zł. Jak wynika z obecnych interpretacji przepisów, będzie także możliwość pozyskania dotacji mniejszej, do 25 tys. zł – w takich przypadkach nie będzie występował obowiązek utworzenia miejsca pracy. W ramach konkursu będzie można pozyskać refundację do 70% kwalifikowanych kosztów zakładowej operacji. Wsparciem mogą zostać objęte firmy prowadzące działalność gospodarczą jako mikro lub małe przedsiębiorstwo, nie krócej niż przez okres jednego roku. W budżecie LGD przewidziano na to działanie 1,2 mln zł. Jednym z obowiązków beneficjenta będzie utrzymanie miejsca pracy przez co najmniej 3 lata od daty płatności końcowej.

Zasady wspólne

Należy zwrócić uwagę na to, że wnioskodawcy nie mogą łączyć dofinansowania LGD z innymi środkami publicznymi. Ponadto wszystkie przedsięwzięcia objęte wnioskiem należy zrealizować w ciągu 2 lat od zawarcia umowy. Planowane operacje muszą być uzasadnione ekonomicznie i realizowane zgodnie z biznesplanem. Kosztami kwalifikowanymi będą m. in.:

- honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje,
- zakup robót budowlanych lub usług,
- zakup lub rozwój oprogramowania komputerowego,
- zakupu patentów i licencji,
- najem lub dzierżawa maszyn,

wyposażenia lub nieruchomości,

- zakup nowych maszyn lub wyposażenia,
- zakup środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą (dodatkowo w przypadku rozwijania działalności gospodarczej, koszty zakupu środków transportu nie mogą przekroczyć 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne).

Niektóre rodzaje działalności będą wyłączone ze wsparcia, w tym: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczepek oraz motocykli, działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach, gospodarka magazynowa.

Zarówno w przypadku premii na podjęcie działalności jak i środków na rozwój działalności gospodarczej, LGD „Ziemia Łańcucka” utworzy listę rankingową wniosków, które spełniły minimalne kryteria naboru. Dofinansowanie uzyskają te wnioski, które uzyskają najwyższą liczbę punktów. Warto więc zwrócić uwagę na obszary ocen. Wyższą punktację

uzyskają wnioski, które: zakładają utworzenie większej liczby miejsc pracy, przewidują wykorzystanie zasobów lokalnych, zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska naturalnego oraz zawierają rozwiązania innowacyjne w skali lokalnej lub ponadlokalnej.

Dokładne terminy naborów zostaną wkrótce określone, jednak należy spodziewać się że wnioski będzie można składać na początku roku 2017. Informacje zamieszczane będą na stronie internetowej LGD www.lgd-zl.pl a także na stronie Gminy Grodzisko Dolne. Porad w zakresie naboru będzie udzielało biuro LGD, mieszczące się w Łańcucie na ul. Grunwaldzkiej 5, tel. 17 242 32 08.

Podobnie jak gminy sięgające po fundusze UE, tak i zainteresowani pozyskaniem środków na działalność gospodarczą, muszą przebrnąć przez etap odpowiedniego zaplanowania przedsięwzięcia, przygotowania wniosku, realizacji, rozliczenia i utrzymania rezultatów. Pomimo tego warto spróbować. Konkurencja jest ograniczona do pięciu gmin a wszystkich dotyczą te same reguły.

Grzegorz Potaczała

Nadchodząca jesień, a wraz z nią zapadający wcześniej zmierzch to czas, kiedy piesi są mniej widoczni dla kierujących pojazdami. Każda osoba, która o świcie czy zmierzchu porusza się po drodze powinna mieć przy sobie elementy odblaskowe. Dzięki nim staje się lepiej widoczna, a przez to bardziej bezpieczna.

Wszystkich chętnych, którzy chcieliby zaopatrzyć się w opaskę odblaskową, zapraszamy do Urzędu Gminy, pokój nr 13.

ZADECYDOWALI O PRZEZNACZENIU PIENIĘDZY Z FUNDUSZU SOŁECKIEGO

Podjęcie uchwał w sprawie rozdysponowania funduszu sołeckiego na rok 2017 było głównym punktem serii wrześniowych zebrań wiejskich, jakie odbyły się na terenie Gminy Grodzisko Dolne.

Podczas wrześniowych spotkań wójta gminy z mieszkańcami sołectw, głosowano nad propozycjami Rad Sołeckich odnośnie zadań do realizacji w ramach pieniędzy z funduszu sołeckiego.

Środki sołeckie to pieniądze, które gmina oddaje do dyspozycji sołectw. Co roku mieszkańcy każdego sołectwa decydują co w ramach kasy z funduszu zostanie wykonane w kolejnym roku kalendarzowym. Wysokość funduszu ustalana jest corocznie i zależy od liczby mieszkańców. I tak do podziału na rok 2017 między 10 sołectw jest łącznie 215 341,20 zł. W ramach tej kwoty do realizacji w przyszłym roku mieszkańcy po-

szczególnych sołectw wyznaczili następujące zadania:

Grodzisko Dolne – 26 409,27 zł

- położenie asfaltu na drodze gminnej „Na Grzywnę” k. Orlika
- położenie asfaltu na drodze gminnej nr 7368

Grodzisko Nowe – 26 409 27 zł

- remont drogi granicznej metoda asfaltową

Grodzisko (Miasto) – 26 409 27 zł

- położenie masy asfaltowej na drodze gminnej „Kościelnej”
- zakup kamienia na remont dróg gminnych

Laszczyny – 16 215,29 zł

- budowa parkingu przy placu zabaw obok szkoły podstawowej
- wykonanie podwójnego skropienia na drodze gminnej „Na Rynasiewicza”

Podlesie – 14 234,60 zł

- kontynuacja budowy drogi „Od Króla do Remizy”

Wólka Grodziska – 25 616,99 zł

- wykonanie podwójnego skropienia na drodze gminnej „Na Majkuty”
- wykonanie remontu drogi nr 116 „Na Ciska”

Grodzisko Górne – 26 409,27 zł

- wykonanie podwójnego skropienia na drodze gminnej „Na Misia”
- wykonanie asfaltu na drodze gminnej „Na Sołka”
- wykonanie podwójnego skropienia o szer. 1,5m na drodze gminnej k. Nicponia

Zmysłówka – 21 233,06 zł

- wykonanie remontu nawierzchni na drogach „Na Ryfę” oraz „Na Majkuta”. Kontynuacja drogi „Na Drażka” metodą asfaltową

- zakup kamienia drogowego na bieżący remont dróg

Chodaczów – 19 939 zł

- wykonanie nawierzchni asfaltowej na drodze gminnej „Na Gogoja”

Opaleniska – 12 465, 18 zł

- wykonanie oświetlenia ulicznego

RP

OBIEKT MONITOROWANY

Mamy nadzieję, że zainstalowany monitoring poprawi bezpieczeństwo na moście oraz ułatwi weryfikację sprawców uszkodzeń

Korzystający z kładki w Chodaczowie „pomogli” gminie w podjęciu decyzji o zainstalowaniu monitoringu. Ponawiane prośby o rozsądne użytkowanie obiektu i stawiane znaki informujące o tonażu nie pomogły, dlatego też w październiku na moście pojawiły się dwie kamery.

Wpływ na taką decyzję miały niekończące się koszty związane z jego naprawą. Korzystający z mostu nagminnie łamali przepisy, poruszając się pojazdami z nadmiernym ciężarem, co stwarzało zagrożenie nie tylko dla konstrukcji mostu, ale przede wszystkim dla samych użytkowników.

BO TWÓRCZOŚĆ UBOGACA ŻYCIE

Nie trzeba być od razu artystą, by tworzyć rzeczy, które przynoszą radość, zachwycają swoim pięknem czy prostotą, pozwalają oderwać się od rzeczywistości i przenieść w trochę inny świat. Wystarczy po prostu chcieć to robić.

A w gminie Grodzisko Dolne sporo jest takich ludzi z pasją i zamiłowaniem do piękna i sztuki w jej różnym wydaniu. Dlatego też parę lat temu zrodził się pomysł, by wszyscy ci „pozytywnie zakręceni” twórcy spotykali się razem w Ośrodku Kultury, prezentowali tu swój dorobek i dzielili się z innymi swoimi uwagami, pomysłami i doświadczeniami.

W dniu 6 października br. w Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym miało miejsce III Gminne Spotkanie Twórców i Rękodzielników Ludowych. W tym roku w spotkaniu wzięło udział 27 wystawców, którzy prezentowali swoje prace w kilku dziedzinach. Dominowało hafciarstwo i koronkarstwo, oprócz tego malarstwo i rysunek, rzeźba, bukieciarstwo i różne techniki zdobnicze. Najczęstsze z nich to – decoupage i bombki świąteczne zdobione cekinami, techniką kanzashi, czy te zrobione z osikowych wiór. Tego wieczoru nie brakło też poezji ludowej. Czwartkowy wieczór artystyczny zainaugurowało otwarcie wystawy prac ma-

larskich i graficznych pani Marty Zdeb z tytułowanej „Malowanie jak oddychanie”. Pani Marta maluje pejzaże, martwą naturę oraz studium postaci ludzkiej w różnych ujęciach. Z jej obrazów emanuje wrażliwość oraz dbałość o szczegóły w każdym calu. W jej pracach dostrzega się doskonale wycucie formy i koloru i świadomość malarzkiej przestrzeni. Każda z jej prac żyje i tętni życiem, jak zatrzymana tylko w kadrze obiektywu na ułamek sekundy. Cała wystawa jest puentą artystycznego smaku i talentu jej autorki.

Po obejrzeniu wystawy mieszczącej się w świetlicy Ośrodka Kultury, goście udali się na salę widowiskową, gdzie przebiegała dalsza część uroczystości. Pani dyrektor Ośrodka Kultury Katarzyna Mach-Wawrzaszek po-

witała wszystkich zebranych odczytaniem wiersza Wandy Chotomskiej pt. „Autoportret”. Stało się to nie bez powodu, bowiem wiersz ten jest poetycką metaforą odnoszącą się do wszystkich twórczych postaci, którym wyrosły skrzydła u ramion, a których tak naprawdę na co dzień nie widać. W kolejnych słowach pani dyrektor podziękowała serdecznie autorce wystawy, że dostarczyła odbiorcom tak wielu pozytywnych wrażeń i wręczyła jej pamiątkowy dyplom i upominek. Pozostali twórcy również otrzymali podziękowania i upominki z rąk pana wójta Jacka Chmury. Następnie przyszła chwila na dawkę poetyckich doznań za sprawą naszego poety z Chodaczowa - Henryka Jońca. Na scenie nie zabrakło także „Grodziszczoków”. Ich występ był powtórką występu nagrodzonego podczas 17 Ogólnopolskiego Przeglądu Artystycznego Ruchu Seniorów we Włocławku, gdzie zdobyli I nagrodę. W uznaniu tak znaczących zasług zespołu dla grodziskiej kultury, wójt gminy Jacek Chmura postanowił uhonorować jego działalność i znaczące osobowości gratulacjami i nagrodą pieniężną.

Na zakończenie wszyscy twórcy ruszyli do oglądania wystawy. Nie zabrakło podziwu dla cierpliwości, staranności i estetyki wystawionych prac. Takie spotkania niezmiernie motywują do ciągłego działania i nie pozwalają na nudę, szczególnie w te długie dżdżyste jesienne wieczory.

Serdecznie dziękujemy tym wszystkim, którzy wystawili swoje prace umilając nam tym samym ten niezwykle październikowy wieczór.

Małgorzata Burda-Król

Na zdjęciach obok artysty i ich dzieła

Wśród nas żyją ludzie z pasją

Nagroda specjalna wójta gminy dla Zespołu „Grodziszczoków”

NAGRODY POWIATU DLA NASZYCH

Stanisław Kuźniar, muzyk, członek Kapeli Ludowej „Grodziszczoki” oraz Radosław Fleszar, zawodnik Leżajskiego Klubu Kyokushin Karate - to jedni z tegorocznych laureatów Nagrody Powiatu Leżajskiego w dziedzinie kultury i sportu.

Podczas październikowej gali wręczenia Nagród Powiatu Leżajskiego, w szacownym gronie wyróżnionych znalazło się dwóch mieszkańców gminy Grodzisko Dolne.

Pan Stanisław z Kapelą gra nieprzerwanie od 1980 roku. Granie rozpoczął jako bardzo młody 20-letni chłopiec i podziela tę pasję do chwili obecnej. Od początku współpracował i był związany z Zespołem „Grodziszczoki”.

Stanisław Kuźniar to muzyk, któremu nie brakuje talentu, co dowodzi iż gra na jednym z trudniejszych ludowych instrumentów, czyli na kontrabasie. W dodatku opanował tę umiejętność nie jako zawodowy muzyk, lecz jako samouk, co tym bardziej zasługuje na uznanie. Grając w Kapeli Ludowej „Grodziszczoki” wielokrotnie przysłużył się temu, że kapela zdobywała prestiżowe nagrody w konkursach i przeglądach, zarówno na szczeblu wojewódzkim jak i ogólnopolskim. Wiele też razy uczestniczył w prestiżowych koncertach kapeli zarówno w kraju, jak i za granicą. Jego zasługi dla Kapeli są nieocenione i nie sposób byłoby mówić o 50-letnim Jubileuszu Kapeli Ludowej pomijając przy tym Staszka Kuźniara. Jego osobowość, talent i praca dla Zespołu mówią same za siebie.

Najważniejsze osiągnięcia Kapeli Ludowej z udziałem Stanisława Kuźniara to:

- 1990r. - koncerty w Hamburgu i Wiesbaden w RFN 1993r. - „Złota Baszta” - Nagroda Główna Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel w Kazimierzu
- 1997r. - II nagroda na Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu i honorowe wyróżnienie za działalność artystyczną „Liść laurowy” nadane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie
- 1998r. - Nagroda Publiczności dla Najsympatyczniejszej Kapeli z Polski na XVIII Międzynarodowym Spotkaniu Kapel Ludowych w Toruniu 2002r. - I nagroda na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Instrumentalistów w Kazimierzu
- 2003r. - Nagroda Zarządu Województwa Podkarpackiego w dziedzinie kultury i sztuki za całokształt działalności
- 2006r. - III miejsce w XXX Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Instrumentalistów w Kazimierzu nad Wisłą; 2007r. - „Nagroda im. Oskara Kolberga za Zasługi dla Kultury Ludowej”
- 2012r. - Nagroda Główna Ministra Kultury w XXXI Spotkaniach Cymbalistów w WDK Rzeszów

Za osiągnięte wyniki sportowe w karate uhonorowani zostali zawodnicy Leżajskiego Klubu Karate, a wśród nich mieszkaniec Wólki Grodzkiej, Radosław Fleszar. W historii startów Radka, do największych klubowych suk-

Laureaci odebrali statuetki i dyplomy z rąk starosty Marka Śliża oraz wicestarosty Zdzisława Leśki

cesów zaliczyć można:

- 3 miejsce w 26. Mistrzostwach Polski Młodzieżowców w Radzyminie - rok 2015
- 2 miejsce w Mistrzostwach Makroregionu Południowego w Krośnie - rok 2015
- 2 miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w Krakowie - rok 2015
- 2 miejsce w Mistrzostwach Makroregionu Południowego w Leżajsku - rok 2016

RP

WYRAZY NAJGŁĘBSZEGO I SZCZEREGO WSPÓŁCZUCIA

PANI BARBARZE JUŻYNIEC

Skarbnikowi Gminy
Grodzisko Dolne

z powodu śmierci MAMY

składają

Wójt i Pracownicy Urzędu Gminy
w Grodzisku Dolnym

SENIORKĄ BYĆ

Jak zdrowo się odżywiać, by opóźnić procesy starzenia i przeciwdziałać otyłości? Jakie ćwiczenia ruchowe poprawiają sprawność fizyczną i psychiczną? Jak praktycznie korzystać z Internetu? Wiedzę z tych i innych dziedzin życia zdobywają seniorki uczestniczące w projekcie „Grodziski Uniwersytet Aktywności Seniorów”.

Od lipca br. Stowarzyszenie Kobiety Gminy Grodzisko Dolne realizuje projekt w ramach którego odbywają się cykliczne zajęcia i warsztaty tematyczne, mające na celu zmotywowanie senierek do zmiany sposobu życia i większej dbałości o zdrowie i aktywność ruchową. Szkolenia prowadzą profesjonalni instruktorzy, którzy dzieląc się swoim doświadczeniem pokazują, że nowinki informatyczne, dietetyczne posiłki, czy ćwiczenia nie są zarezerwowane wyłącznie dla ludzi młodych. To nie wiek

ogranicza seniorów. Wystarczy odrobina chęci, by wyjść z domu i oderwać się od codzienności.

W ramach przewidzianych zajęć odbywają się warsztaty dla ciała jak i dla ducha. Edukacja połączona z rozrywką sprawia, że seniorki czują się swobodnie i chętnie korzystają z przygotowanej dla nich oferty. Tutaj mogą podzielić się swoimi przemyśleniami, umiejętnościami i spędzić czas w miłej atmosferze. Dotychczas uczestniczki projektu miały okazję spotkać się z m.in. dietetyczką, która omówiła jak się prawidłowo odżywiać i na co zwracać uwagę przygotowując posiłki. Prócz wiedzy teoretycznej panie wspólnie przygotowywały smaczne i zdrowe posiłki. Prowadzona dyskusja uzmysłowiła seniorkom, że mają nad czym pracować, gdyż wiele nawyków żywieniowych, często bez świadomości i wiedzy że są złe, funkcjonuje w ich życiu.

Sporym zainteresowaniem

cieszą się także zajęcia na basenie oraz gimnastyka. W trakcie treningów z instruktorami, seniorki pracują nad poprawą kondycji i wydolności organizmu. Ćwiczenia wzmacniają mięśnie i sprawiają, że łatwiejsze staje się wykonywanie codziennych czynności, co w znaczący sposób wpływa na poprawę komfortu życia.

Wyzwaniem dla niektórych pań, jest obcowanie z komputerem. Kurs z obsługi komputera z dostępem do sieci ma zachęcić do przełamywania oporu i korzystania z nowinek informatycznych, które w dzisiejszym świecie stają się kopalnią użytecznej wiedzy także dla seniorów. Prezentowanie możliwości jakie daje Internet ma udowodnić seniorkom, że mogą być

niezależne i samodzielne, a znalezienie numeru do lekarza specjalisty, czy korzystanie z komunikatorów nie jest wcale trudne.

Powyższe działania będą mieć swój finał w listopadzie. Podczas uroczystego podsumowania z udziałem rodzin i zaproszonych gości, uczestniczki otrzymają stosowne certyfikaty potwierdzające udział w projekcie.

MH

Projekt realizowany jest w ramach „Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020”. Jego celem jest poprawa jakości życia osób starszych i pełniejsze wykorzystanie ich potencjału w różnych rolach społecznych.

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

O kondycję należy dbać w każdym wieku

ASOS 2014-2020

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Zdobytą wiedzę teoretyczną panie testowały w praktyce

Praca z komputerem wcale nie jest taka straszna

JESIENNY PIKNIK PIECZONEGO ZIEMNIAKA W WÓLCIE GRODZISKIEJ

Jak co roku Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wólka Grodziska wraz z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Wólce Grodziskiej zorganizowało Jesienny Piknik Pieczonego Ziemniaka. Impreza została objęta patronatem Podkarpackiej Izby Rolniczej.

Całe rodziny przyjęły zaproszenie do udziału w jesiennym pikniku, jaki odbył się w niedzielę 25 września „Pod Dębem” w Wólce Grodziskiej. Przybyli też zaproszeni goście, wśród nich pan Jerzy Bator Wiceprezes Zarządu PIR, Stanisław Mach Radny z Wólki Grodziskiej i Krzysztof Dąbek sołtys Wólki Grodziskiej.

Wprowadzeniem w klimat jesienny było przedstawienie „Kiszenia kapusty” w wykonaniu Grupy Obrzędowej „Dolany”. Realistyczny przekaz kiszenia kapusty w rodzinie wielopokoleniowej został opracowany przez Danutę Kullikowską. Pełne humoru dialogi, przeplatane piosenkami i przyspiewkami ukazały obraz wierzeń i tradycji związanych z tą czynnością. Kolejnym punktem spotkania był występ Kapeli „Mały Folk Band” z Łętowni. Wszystkich zachwyciła piękna muzyka, oryginalność piosenek z różnych regionów Polski i nie tylko. Występ nagrodzono gorącymi brawami, nie zabrakło również bisów.

Zaśpiewała dla nas też nasza absolwentka Natalia Misztal, która reprezentowała Grupę Wokalną z Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym. W dalszej części programu do zabawy zaproszono dzieci, które z klaunami uczestniczyły w zabawach integracyjnych, tańczyły, śpiewały, puszczały duże bańki mydła-

ne. Dzieci bawiły się też na dmuchawcu i trampolinie.

Przy jesiennym scenerii nie trudno o stworzenie jesiennego klimatu, którą podkreślały jeszcze kukielki owocowo-warzywne przygotowane przez uczniów szkoły w Wólce Grodziskiej. Dzieci wzięły udział w konkursie „Kukielkowy zawrót głowy”. Nagrodzono wszystkie prace. Zakup nagród został sfinansowany przez Podkarpacką Izbę Rolniczą.

Uwieńczeniem tego jesiennego spotkania była degustacja kapusty z grzybami i grochem, pieczonych ziemniaków i innych smakołyków. Muzyka i zabawa przy ognisku trwała do zapadnięcia zmroku, zimniejsze jesienne poddmuchy znad wody przypomniały uczestnikom, że czas wracać do domu.

Dziękuję naszym nieocenionym rodzicom i pracownikom szkoły za przygotowanie potraw i słodkości oraz włożoną pracę podczas pikniku. Zarządowi PIR za przychylność i wsparcie naszych działań. Zaś wszystkim uczestnikom jesiennego spotkania za przybycie i wspólny zachwyt nad urokami jesieni.

Barbara Szczęch

Okazałe prace wykonane przez dzieci

Zabawy i tańce z klaunem

IDZIE ZIMA. PAMIĘTAJMY O BEZDOMNYCH

Zbliżający się okres zimy jest szczególnie niebezpieczny dla osób bezdomnych, dlatego też apelujemy o zwrócenie szczególnej uwagi na osoby wymagające pomocy w okresie zimowym.

Przypominamy, że w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie działa bezpłatny, całodobowy numer informacyjno-koordynacyjny 987 dla Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Z numeru mogą skorzystać osoby bezdomne wymagające pomocy w okresie zimowym. Pod ten numer telefonu można zgłaszać także konieczność udzielenia pomocy osobie potrzebującej.

Potrzebę udzielenia pomocy osobie zagrożonej z powodu złych warunków atmosferycznych można także zgłosić bezpośrednio w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym, tel. 17 2429134.

Z ŻYCIA ORW

DZIEŃ GŁOŚNEGO CZYTANIA

W ramach obchodów Dnia Głośnego Czytania podopiecznych Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Laszczynach odwiedził zaprzyjaźniony z placówką ksiądz Jan Szczepaniak.

Nikt tak jak ksiądz Jan nie potrafi przenieść słuchaczy do krainy baśni, w której każdy czuje się jak bohater opowiadanej historii. Do wspólnego czytania dzieciom włączyli się także wychowawcy i rodzice. Bajki sensoryczne, które zostały przygotowane przez terapeutów, wykorzystywały dodatkowe rekwizyty, symbole komunikacyjne PCS i urządzenia typu Go-Talk. Dzięki temu wszyscy nasi wychowankowie mogli aktywnie uczestniczyć w tym wydarzeniu. Słuchanie wierszy i opowiadań było także okazją do wielozmysłowej stymulacji, poszerzania wiedzy o najbliższym otoczeniu, rozbudzania ciekawości świata, a przede wszystkim formą miłego spędzenia czasu razem.

NA FESTIWALU TECHNIKI

Dziewięcioro wychowanków wraz z nauczycielami i opiekunami 5 października br. wybrało się do Zespołu Szkół

W lesie na grzybach

Technicznych w Leżajsku na Festiwal Techniki.

Podopieczni zobaczyli tam różne wynalazki techniczne skonstruowane przez uczniów technikum, np. latające drony, roboty, samochodziki. Mieli też okazję samodzielnie sterować samochodem w grze komputerowej, przycinać rurkę, przesuwając prowadnice w tokarkach i oglądać proces spawania w maskach spawalniczych. Odwiedzili też pracownię gastronomiczną, w której poprobowali różnych smakołyków. Wszyscy wrócili podekscytowani i pełni wrażeń.

ZABIEGI Z REFLEKSOLOGII

W ramach rehabilitacji wychowankowie ORW uczestniczą w zabiegach refleksologii. W czasie takiego zabiegu terapeuta stymuluje – uciska określone punkty oraz strefy odruchowe na stopach, które korespondują z kręgosłupem i nerwami rdzeniowymi. Powyższa stymulacja reguluje napięcie mięśniowe, usprawnia pracę krwioobiegu oraz niweluje bóle różnego pochodzenia.

GRZYBOBRANIE

Wychowankowie wraz z wychowawcami i opiekunami wybrali się na grzybobranie. Pogoda była piękna, a w lesie mnóstwo grzybów. Koszyki szybko się zapełniały.

Czytanie z księdzem Janem sprawiło wiele radości

Cuda techniki zrobiły na wychowankach spore wrażenie

Refleksologia stóp to relaks i regeneracja w jednym

OGÓLNOPOLSKA NAGRODA DLA „GRODZISZCZOKÓW”

W dniach 30 września – 1 października 2016r. Zespół Regionalny „Grodziszczoki” reprezentował województwo podkarpackie na 17 Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości „ARS 2016” we Włocławku.

Zdobywcy pierwszego miejsca - Zespół „Grodziszczoki”. Im starsi tym lepsi

W przeglądzie uczestniczyły 52 zespoły i 13 solistów z 11 województw: podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego, zachodniopomorskiego, warmińsko-mazurskiego, śląskiego, wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, lubuskiego i łódzkiego.

W kategorii „Zespoły Pieśni i Tańca” Jury postanowiło przyznać I nagrodę naszemu Zespołowi Regionalnemu „Grodziszczoki”.

Serdecznie gratulujemy Zespołowi tak wspaniałej nagrody. Życzymy dalszych sukcesów.

OK

KAPELA W BIESZCZADACH

W słoneczny sobotni poranek 24 września br. Młodzieżowa Kapela Ludowa z uśmiechami wyruszyła z Grodziska w bieszczadzkie góry, by koncertować dla tamtejszej publiczności.

Dzień poprzedzający występ spędzono na wspinaczkach górskich oraz integracji całego zespołu, oczywiście nie zapominając o próbie, podczas której wyjątkowo towarzyszyła publiczność.

Niedziela rozpoczęła się od uczestnictwa we mszy świętej odpustowej w kościele pw. św. Michała Archanioła

w Dwerniku. Po mszy czekał główny punkt całego wyjazdu, a mianowicie koncert na Festynie Parafialnym w Oranżerii, przy Pensjonacie Caryńska.

Muzycy zostali miło i serdecznie przyjęci przez księdza proboszcza oraz przybyłą publiczność, której przypadł do gustu występ, a w sposób szczególnie spodobały się grodziskie stroje ludowe.

Zadowoleni z wyjazdu i pełni wrażeń wszyscy zgodnie wrócili do Grodziska.

Wiktoria Czerwonka

To już kolejna wizyta grodziskich muzyków w Bieszczadach

W TANECZNYM ŻYWIOLE

Rokrocznie w połowie miesiąca października Gminne Centrum Kultury w Trzcianie rozbrzmiewa skoczną ludową muzyką, której towarzyszą różnorodne tańce. Dzieje się tak za sprawą Ogólnopolskiego Konkursu Tradycyjnego Tańca Ludowego, który w tym roku odbył się po raz trzydziesty drugi.

Na tak znaczący konkurs przyjeżdżają pary indywidualne i zespoły folklorystyczne z całej Polski, by zaprezentować nie tylko tańce regionalne czy lokalne, ale też poszczycić się bogactwem strojów, pieśni i muzyki, co tworzy nierozdzielny element naszej tradycji i kultury ludowej. W tym roku w konkursie uczestniczyło 15 zespołów i 15 par indywidual-

Wytańczyli nagrodę

nym. Ocenie jury podlegały zarówno tańce tańczone powszechnie, jak i tańce obrzędowe czy tańce – zabawy (np. „Żyd”, „Przepiór-

ka”, „Taniec z miotłą”). Gminę Grodzisko Dolne reprezentował w Trzcianie Zespół Regionalny „Grodziszczoki” oraz para taneczna

– Bogusława Popek i Józef Kuras.

W pokazowym repertuarze Zespołu znalazły się tańce i przyśpiewki towarzyszące powitaniu młodej pary chlebem i solą po powrocie z kościoła. „Grodziszczoki” za swój występ otrzymały wyróżnienie.

Natomiast w tańcach indywidualnych – polce, sztajerku i polce w lewo uginanej zabłysnęli Bogusława Popek i Józef Kuras zdobywając I nagrodę.

Taniec dla pana Józefa to życiowy żywioł, który pochłania go bez reszty. I nie ma się co dziwić, że prawie co roku wraca z nagrodą, bo tak jak on, to tańczy mało kto. Oby tak dalej.

Gratulacje i życzenia dalszych sukcesów na kolejnych występach.

M. B-K

WARSZTATY ARTYSTYCZNE W ŁOPUSZCZE

W dniach od 22-24 września 2016r. grupa uczestników ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Łaszczynach oraz z filii w Zmysłówce, wzięła udział w trzydniowych warsztatach artystycznych zorganizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Łopuszce Wielkiej.

To było pierwsze i mamy nadzieję, że nie ostatnie tego rodzaju przedsięwzięcie. Warsztaty artystyczne odbywały się w plenerze, a ich tematyka dotyczyła malarstwa, śpiewu, metaloplastyki oraz warsztatów fotograficznych. Każdy z uczestników znalazł coś interesującego dla siebie. Warsztaty trwały od rana z przerwami do godz. 14.

Wiele godzin artystycznej pracy zaowocowało nie tylko

Zajęcia w plenerze zaowocowały powstaniem twórczych prac

interesującymi pracami, ale również niezapomnianymi wrażeniami. W przerwach był czas na spacer i relaks na łonie natury. Po skończonych warsztatach każdy z uczestników otrzymał dyplom oraz drobne upominki. Po powrocie uczestnicy

warsztatów z wielkim entuzjazmem dzielili się z nami swoimi wspomnieniami, a także wyrazili nadzieję na ponowny udział w tego typu przedsięwzięciu.

Głównym celem warsztatów było wsparcie i zaangażowanie naszych uczestni-

ków w indywidualne i zespołowe działania terapeutyczne przez sztukę oraz stworzenie warunków do rozwoju samodzielności, kreatywności, nabywania kompetencji osobistych i społecznych.

Leszek Duda

PRÓBNA EWAKUACJA

Końcem września w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym przeprowadzono próbną ewakuację uczniów i pracowników.

Głównym celem ćwiczeń było zapoznanie dzieci i dorosłych z zasadami ewakuacji, z praktycznym zastosowaniem procedur dotyczących zachowania się w przypadku wybuchu pożaru lub powstania innego zagrożenia dla życia i zdrowia oraz sprawdzenie skuteczności przyjętej metody alarmowania o zagrożeniu, a także umiejętności powiadamiania o zagrożeniu służb ratunkowych. Obserwatorami przebiegu ewakuacji byli przedstawiciele Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Leżaj-

sku. Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele wraz z podopiecznymi, zachowując środki bezpieczeństwa, sprawnie i szybko opuścili budynek szkoły oznaczonymi drogami ewakuacyjnymi. Wszyscy udali się na plac za budynkiem szkoły. Na miejsce upozorowanego pożaru przybyli strażacy z Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Grodzisku Dolnym. Przeszukali budynek, rozwinęli linię gaśniczą do budynku, następnie wyprowadzili i udzielili pierwszej pomocy osobom z objawami zatrucia dymem.

Próbna ewakuacja była dla dzieci i młodzieży dużym przeżyciem i doświadczeniem, a dla pracowników szkoły sprawdzeniem umiejętności zachowania się w

W spokoju i bez paniki wszyscy wykonali zadanie próbnego alarmu

sytuacji zagrożenia. Natomiast dla służb pożarniczych ewakuowanie szkoły to ważne ćwiczenie doskonalące umiejętność prowadzenia akcji i współdziałania z władzami szkoły. Wydarzenie to było również okazją do pokazania uczniom wyposażenia samochodów strażackich oraz zaprezentowania ich

możliwości gaśniczych. Ewakuacja przebiegała sprawnie i bez paniki. Wszyscy zgodnie stwierdzili, że taka próba była bardzo potrzebna, choć nigdy w przyszłości nie chcieliby wykorzystać zdobytego doświadczenia.

H.G.

Z WIZYTĄ NA WIEJSKIEJ

W Zespołach Szkół im. prof. Franciszka Lejki i Jana Pawła II odbyły się eliminacje gimnazjalistów do pierwszej edycji Powiatowego Konkursu Wiedzy o Parlamencie Rzeczypospolitej Polskiej. Organizatorem było biuro posła na sejm RP pana Jerzego Paula z Nowej Sarzyny.

Konkurs obejmował swoim zakresem zagadnienia związane z parlamentem RP, w szczególności: historię Sejmu RP, jego organy i funkcje, tryb ustawodawczy, sposób przeprowadzania wyborów, funkcje posła oraz współpracę z Unią Europejską.

Dodatkowo uczniowie musieli wykazać się znajomością ustaw, nad którymi pracuje, bądź pracował parlament oraz przedstawić projekt ustawy, której wpro-

wienie było istotne dla społeczeństwa. Nad poprawnością konkursowego testu, na który składało się 20 pytań zamkniętych i 3 otwarte, czuwała powołana przez posła komisja.

Laureatami konkursu zostali: z Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym uczennice - Małgo-

W ramach nagrody najlepsi uczniowie odwiedzili m.in Sejm RP

rzata Pytel, Paulina Ślanda i Magdalena Tokarz. Z kolei z Grodziska Dolnego najlepsi okazali się: Wojciech Kulpa, Joanna Czupich i Katarzyna Chmura.

Dla laureatów i ich opiekunów poseł Jerzy Paul przygotował bardzo atrakcyjną nagrodę. W czwartek 6 października br. zwycięskie grupy z eliminacji szkolnych z całego powiatu leżajskiego odbyły wycieczkę do Warszawy, w trakcie której zwiedzili Sejm. Mieli okazję

uczestniczyć w posiedzeniu Sejmu i zobaczyć, jak przebiega głosowanie. Następnym punktem wycieczki był wyjazd do Muzeum Powstania Warszawskiego i na Stadion Narodowy.

Podkreślić należy, że w drodze powrotnej towarzyszył uczestnikom pan poseł, który opowiadał, jak wygląda życie i praca parlamentarzysty. Była to prawdziwa lekcja wiedzy o społeczeństwie.

RP

OBCHÓDY EUROPEJSKIEGO DNIA JĘZYKÓW

Zagadki i quizy, zabawy angażujące uczniów i nauczycieli, karaoke i konkursy piosenki anglojęzycznej, prezentacja strojów znanych postaci z bajek i filmów i spora dawka emocji i dobrego humoru. W taki właśnie sposób, poprzez dobrą zabawę, uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum z Grodziska Górnego wraz z kadrą nauczycielską motywowali kolegów i koleżanki do inwestowania w siebie i doskonalenia znajomości języków obcych.

W poniedziałek 26 września 2016 r. w Zespole Szkół w Grodzisku Górnym miały miejsce obchody Europejskiego Dnia Języków Obcych. Uroczystość oficjalnie otworzył pan dyrektor Roman Matuszek. Pierwszym punktem programu była zabawa angażująca publiczność, którą poprowadziły uczennice klasy VI: Ewelina Joniec, Kamila Marek oraz Magdalena Matuszek. Nauka popularnej piosenki - kanonu „Panie Janie” w czterech wersjach językowych: francuskiej, niemieckiej, angielskiej i hiszpańskiej okazała się nie lada wyzwaniem.

Wpływ jednego języka na drugi jest faktem. Mnóstwo śladów oddziaływania języków europejskich odnajdujemy także w polszczyźnie. Ale czy wiemy, skąd pochodzą dane słowa? Uczniowie z klas 4-6 zmierzali się z zagadkami w trzyosobowych grupach. Zwycięzcami konkursu „Z jakiego języka pochodzi słowo?” zostali ex aequo Izabela Cebulak, Jakub Fila, Izabela Rydzik oraz Oliwia Możdżeń, Maria Krauz, Justyna Kuras.

Przygotowane muffiny smakowały wyśmienicie

Największą popularnością cieszyła się prezentacja strojów uczniów szkoły podstawowej. Podczas uroczystości mogliśmy obejrzeć paradę znanych postaci z filmu czy bajki. I miejsce jury przyznało Jakubowi Fila, Annie Czerwonka, Darkowi Kula oraz Izabeli Cebulak za doskonałe wykonanie scenki z bajki pt. „Czerwony Kapturek”. Jednak należy wyróżnić wszystkich uczestników tego konkursu: Oliwię Ślądę, Maję Dobrowolską Kingę Król, Julię Baran, Dominikę Lizak, Martynę Majkut, Marysię Krauz. Na szczególne wyróżnienie zasłużyły uczennice klasy VI: Karolina Kulpa, Zuzia Cebula oraz Justyna Maj, które wcieliły się w popularne żółte stworzki „Minionki”.

To jednak nie koniec świę-

owania, konkurs karaoke piosenki angielskiej dostarczył mnóstwo wrażeń i wzruszeń. Jury w składzie: pani Halina Śląda, pani wicedyrektor Barbara Sołga, pan Stanisław Rydzik i pani Joanna Sołek dokonało rzetelnej oceny wszystkich utworów biorąc pod uwagę: prawidłową wymowę, muzykalność, prezencję sceniczną oraz pomysłowość. Zwyciężyła Oliwia Możdżeń za wykonanie utworu „Read All About It”. Jednak dużo zabawy i pozytywnych emocji dostarczyły nam także Agnieszka Klin oraz Zuzia Cebula z Justyną Maj.

Konkursy w szkole podstawowej zakończył pokaz umiejętności „Mam talent”. I miejsce otrzymała Julia Baran za niezwykle pokaz gimnastyki artystycznej. II miej-

sce zajęła Justyna Kuras, która przedstawiła nam swój talent rysunkowy. Natomiast III miejsce zajęła Zuzia Cebula, wykonując krótki utwór na gitarze.

Po krótkiej przerwie scena należała do gimnazjalistów. Tę część poprowadziły uczennice klasy Ib - Gabriela Kulpa oraz Agnieszka Pytel. Pierwszy konkurs polegał na podaniu polskiej wersji przysłowia obcojęzycznego. Zwyciężyła drużyna w składzie: Kamil Szczęch, Bartłomiej Burda oraz Sebastian Król. Wszyscy uczestnicy quizu dostarczyli nam dużo wrażeń i emocji.

Po quizowych zmaganiach nastąpiła degustacja muffinek przygotowanych przez wychowanków pani Jadwigi Chmury- uczniów klasy II b. Ogromne wrażenie na widowni zrobił konkurs piosenek obcojęzycznych „YOUR FACE SOUNDS FAMILIAR. Twoja twarz brzmi znajomo”. Uczniowie klas trzecich gimnazjum mieli za zadanie wcielić się w gwiazdę piosenki, naśladując ją zarówno w śpiewie, jak i ruchu scenicznym oraz odwzorowując jej wizerunek. Ocenie podlegało pamięciowe opanowanie tekstu, walory głosowe i muzykalność oraz poprawność językowa. Dodatkowo punktowany był strój i makijaż. Kamil Szczęch i Bartłomiej Burda, którzy zapre-

EDJ 2016 już za nami. Było wielojęzycznie, kolorowo i muzycznie

zentowali utwór Jozin z Bazin, porwali swoim wykonaniem zarówno widownię jak i jury, i zajęli I miejsce. II miejsce zajęli ex aequo Magdalena Tokarz w utworze Charlie Puth i Seleny Gomez „We don't talk anymore” oraz Paulina Ślanda jako 4 Non Blondes w utworze „What's up”. III miejsce przypadło natomiast Ilonie Foryt, która wcieliła się w postać Erica Nama i zaprezentowała utwór pt. „Eyes Nose Lips”.
Wszyscy uczestnicy otrzymają dyplomy, natomiast zwycięzcy poszczególnych

konkursów otrzymają atrakcyjne nagrody ufundowane przez Komisję Europejską, Wydawnictwo Oxford University Press oraz słowniki zakupione ze środków programu ERASMUS+. Wręczenie nagród odbędzie się 13 października podczas uroczystej akademii z okazji Dnia Patrona Szkoły i Dnia Edukacji Narodowej. Serdecznie gratulujemy zwycięzcom i życzymy kolejnych sukcesów!

B. Sołga
J. Sołek

Tego dnia szkołę opanowali poligloci

ZABAWY Z ZIEMNIAKIEM W LASZCZYNACH

W dniu 27 września już od wczesnych godzin porannych w Szkole Podstawowej w Laszczynach było bardzo wesoło. Dzieci przygotowywały się do „Dnia Pieczonego Ziemniaka”, który przygotowali dla nich nauczyciele wraz z panią Elżbietą Leja, która zaprosiła wszystkich do swojego gospodarstwa agroturystycznego w Laszczynach.

Powitania wszystkich uczestników ziemniaczanej imprezy dokonała pani Ela. Na dzieci czekały liczne konkurencje: „poszukiwanie ziemniaków”, „czytanie opowieści o ziemniakach”, „tworzenie Ziemniaka – Cudaka”, które rozbały wszystkich uczestników. Najsmaczniej było jednak na końcu, kiedy wszyscy zasiedli przy ognisku, żeby zjeść pieczonego ziemniaka z se-

rem i maselkiem oraz pieczoną kromeczkę chleba. Czas spędzony na świeżym powietrzu minął szybko i wesoło.

Dzień Pieczonego Ziemniaka był wspaniałą okazją do aktywnego kontaktu ze środowiskiem lokalnym i wywołania u dzieci radości ze wspólnie spędzonego czasu i zabaw.

W. Niemiec

W ramach Dnia Pieczonego Ziemniaka społeczność szkolna wybrała się do gospodarstwa pani Eli

Krótką bajką o ziemniaku

Dawno temu dobry król przywiózł z dalekiej wyprawy pewną roślinę, o której mówiono, że jest pożyteczna. Kazał posadzić ją w przypałacowym ogrodzie i niecierpliwie czekał, co z tego wyrośnie. Po jakimś czasie pojawiły się badyle. Zakwitły, ale kwiatki nie były zbyt ładne. Zielone owocki również nie były smaczne. Zagniewany król kazał roślinę wyrwać z korzeniami i spalić.

Dworzanie rozkaz wykonali. Gdy ognisko się dopalało, któryś ciekawy, rozgarnął popiół, aby sprawdzić, co tak ładnie pachnie. Upieczone w żarze ogniska ziemniaki nie tylko ładnie pachniały, ale też były bardzo smaczne. I tak zaczęła się wielka kariera ziemniaka, potocznie zwanego kartoflem.

Kto i kiedy odkrył, że bulwy ziemniaków są jadalne, tego dokładnie nie wiemy. Istnieją jednak przesłanki, że ziemniak pochodzi z Ameryki Południowej, a pierwsze wieści o nim dotarły do Europy wraz z odkryciem przez Kolumba Wyspy Hiszpanioli (1493r.)

KRONIKA ORKIESTRY WŁOSCIANSKIEJ

Powód tego to praca na roli lub praca w różnych rzemiosłach, czy firmach na które część członków wyjeżdża. Dalej wyjazdy zespołu na różne imprezy, które przeważnie letnią porą są organizowane tak, że i niedziela nie każda może być do dyspozycji na próby. A dodać do tego jeszcze krótkie wieczory. Tak też i w tym roku, jeszcze kilka prób przed Wielkanocą, a po występie wielkanocnym, który już wszedł w tradycję biorąc początek od roku 1910, jako pierwszego występu orkiestry, przeżywa zespół wiosną na uroczystych występach w miejscu czy okolicy. I tak ostatnia niedziela kwietnia, udział w uroczystym zebraniu Gminnej Spółdzielni. Ostatni kwietnia, udział w akademii przed 1 maja. 1 maja obchód w Leżajsku, następnie dwie niedziele poświęcone ku czci poległych: w Grodzisku ku uczczeniu poległych w rozruchach chłopskich w 1933 roku dla których odbyło się odsłonięcie pomnika obok domu TSL wystawionego w Leżajsku na miejscu ofiar rozstrzelanych przez zbirów hitlerowskich. Po tych występach następuje jak gdyby przerwa. W lipcu notuje się tylko jeden udział, na akademii w święto odrodzenia Polski. W sierpniu również tylko jeden, na otwarcie nowo wybudowanej szkoły podstawowej w Leżajsku. Dopiero od września zaczyna się systematyczniejsza praca. Przygotowuje się utwory koncertowe i uzupełnia braki w muzyce, tym bardziej, że przewidziane jest otwarcie remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Grodzisku Dolnym.

Miesiąc listopad przynosi nam miłą niespodziankę. Dowiadujemy się, że przy otwarciu remizy zbiegnie się więcej

uroczystości, między innymi wręczenie mundurów naszemu zespołowi, jako też i wręczenie odznaczeń za pracę w zespole. Dniem tym ma być 15 listopada. Naszym oczekiwaniom stało się zadość. Na tydzień przed wspomnianą uroczystością Powiatowy Komendant Straży Pożarnej, Szal Zdzisław z kometantem miejscowej straży, a naszym tenorzystą Pelcem, przywieźli z Przemyśla dla orkiestry 30-ci mundurów sukiennych wartości 15 tys. złotych. Przekonaliśmy się, że dopiero Powiat Leżajski opiekuje się po ojcowsku zespołem, co zawdzięczać możemy Przewodniczącemu Powiatowej Rady Narodowej, Boroniowi Stanisławowi, Powiatowemu Komendantowi Straży Pożarnej, Szalowi, Przewodniczącemu Rady Gromadzkiej z Grodziska Dolnego, Danakowi Ludwikowi, a także Komendantowi OSP z Dolnego, Pelcowi.

Po przywiezieniu mundurów, trzeba je w pierwszym rzędzie dopasować, by można w sam dzień uroczystości wręczenia uczciwie w nich wystąpić.

Dnia 15 listopada, po udziale w nabożeństwie maszerujemy do „świątlicy” przy Prezydium Gromadzkiej Rady w Grodzisku Dolnym, gdzie rozpoczynają się oficjalne uroczystości. Sala wypełniona publicznością. Po otwarciu Przewodniczący Powiatowej Rady- Boroń, wręcza mundur dyrygentowi Gajewskiemu i ogólnie zespołowi, po czym zespół udaje się do bocznej sali celem umundurowania się. Po chwili wraca już w mundurach wśród owacji zebranych. Po sprawozdaniu z 50-letniej pracy zespołu przygotowanym przez sekretarza zespołu Wnęka, Przewodniczący Powia-

tu wręcza dyplomy i odznaczenia strażakom zasłużonym oraz członkom zespołu za długoletnią pracę, z których najmłodszy odznaczony z orkiestry mają po 25 lat pracy. Piękna i podniosła chwila... Po otwarciu remizy następuje część artystyczna przygotowana przez sekretarza zespołu w wykonaniu członków kółka teatralnego orkiestry i małych dzieci z lat szkolnych. W międzyczasie orkiestra popisuje się swoimi utworami. Po części artystycznej strażacy proszą do remizy na przyjęcie, gdzie wszyscy wspólnie i serdecznie wspominają szczegóły i wrażenia przeżyte przed chwilą. Tutaj też zespół planuje na przyszłą niedzielę obchód swojego dorocznego święta.

Święto doroczne nie wypadło tak szumnie jak niektóre z poprzednich lat. Po pierwsze, że nie było czasu na przygotowanie odpowiedniego programu w związku z poprzedzającą je uroczystością. Po drugie z braku gotówki na ten cel, ale tradycja tradycją. Zebrał się z najbliższymi tj. naszymi kobietami, po odczytaniu z kroniki orkiestry pierwszych początków jej tworzenia się, wśród przemówień i wspomnień, wieczór upływa przyjemnie. Dla rozweselenia się własna kapela wybrana z członków przygrywa ochoczo, więc dyrygent Gajewski na akordeonie, Kosior Józef skrzypce, a reszta kto na czym mógł. Flet też nie próżnował. Okazuje się, że u nas wnet co drugi to będzie flecista, naturalnie o ile na to prezes Mach pozwoli. Lecz święto świętem, a muzyka muzyką. Wszystko swego wymaga, a że wieczory już długie, trzeba muzykę podciągać do dalszych występów obecnie związanych ze zbliżającym się 1000-leciem Państwa Polskiego. Trochę materiałów w tym celu przywiózł dy-

rygent z odprawy, trochę też doręczyła Komenda Powiatowa Straży Pożarnej. Teraz tylko przeglądnięć materiał i ćwiczyć. Do ostatnich w tym roku występów, to udział w otwarciu Gminnej Biblioteki, granie „na Barbarę” w odpust parafialny i odegranie kolęd na Boże Narodzenie. Chcąc ocenić pracę poszczególnych członków najlepiej wglądnąć w „Dzienniku Ewidencyjnym” zespołu, w którym każdy występ, każdą godzinę poświęconą na próbę, każdy członek indywidualnie ma wpisana. Ciekawe, niejedynemu by zapytał, czy są tacy członkowie, którzy by najmniejszego nawet występu, czy próby nie opuścili? Są, w tym roku - tylko jeden taki, a to klarncista Majkut Stanisław z Dolnego. Dziennik ewidencyjny został zaprowadzony w celu, by w razie potrzeby przedłożyć ile godzin poświęconych na pracę w zespole dla Rad Gromadzkich, celem odnotowania „szarwarków” (najprędzej chyba zdaje się Radzie Gromadzkiej w Grodzisku Górnym). Okazuje się on jednak potrzebny i w pracy zespołowej, choćby dlatego, że chociaż raz w roku np. przy sprawozdaniach na „Walnym Zebraniu” można na podstawie jego zrobić sobie osobisty „rachunek sumienia”.

Rok 1960 rozpoczął się odegraniem kolęd w dzień „Nowego Roku” i opracowaniem planu na najbliższy okres. Z powodu braku gotówki na najkonieczniejsze potrzeby, postanowiono w dniu 6 stycznia urządzić zabawę dochodową w Remizie Straży Pożarnej w Grodzisku Górnym, co też dzięki solidnej obsłudze zabawy, nieźle się udało. Dalej póki zima i więcej czasu, trzeba przykładać się do muzyki.

ciąg dalszy nastąpi

JAK JEŹDZIĆ onet.

WE MGLE, W DESZCZU I W ŚNIEGU

JAK BEZPIECZNIE JEŹDZIĆ WE MGLE?

- Zwolnij, wjeżdżając w zamglony obszar. Jeśli widoczność spada poniżej 12 metrów, prędkość nie powinna przekraczać 30 km/h. Regularnie spoglądaj na prędkościomierz – podczas długotrwałej jazdy często przyzwyczajamy się do panujących warunków i nieswiadomie zwiększamy prędkość
- Utrzymuj stały dystans do poprzedzającego samochodu
- Unikaj gwałtownego hamowania – może to grozić poślizgiem
- Używaj świateł przeciwmglowych adekwatnie do panujących w danym momencie warunków – przy dobrej widoczności mogą oślepić innych kierowców
- Bacznie przyglądaj się, co dzieje się na drodze. W celu kontroli toru jazdy, obserwuj prawą krawędź jezdni – pozwoli to uniknąć zjeżdżania na środek jezdni
- Jeśli musisz się zatrzymać, stań tak, aby cały samochód znajdował się na poboczu
- Wyjeżdżając z zamglonego obszaru nie przyspieszaj gwałtownie – mgła może pojawić się ponownie

JAK BEZPIECZNIE JEŹDZIĆ W CZASIE DESZCZU?

- Unikaj jazdy przy krawędzi drogi, gdyż tam gromadzi się najwięcej wody. Gdy przepustowość kanałów drenażowych na bieżniku nie jest wystarczająca, woda spłetrza się między oponą a nawierzchnią powodując, że koło traci styczność z drogą i samochód zaczyna pływać
- Nie przesadzaj z oświetleniem – światło odbijające się od mokrej nawierzchni lub przebijające się przez krople wody utrudnia jazdę nam i kierowcom jadącym z przeciwka
- Nie widzisz, nie jedź – jeśli wycieraczki nie nadążają z usuwaniem wody z szyby, nie kontynuuj jazdy i jak najszybciej zjedź z drogi w bezpieczne miejsce
- Jeśli woda przelewa się przez drogę lub płynie po niej wzdłuż, nie kontynuuj jazdy – nigdy nie wiadomo, co znajduje się pod lub w samej wodzie
- Nie przesadzaj z prędkością

JAK BEZPIECZNIE JEŹDZIĆ W CZASIE ŚNIEGU?

- Nigdy nie jedź na luzie i z wyprzedzeniem wrzucaj właściwy bieg
- Wchodząc w zakręt powinieneś dużo wcześniej niż w lecie wyhamować samochód. Nie wykonuj gwałtownych ruchów kierownicą, pedałem gazu i hamulca – może to doprowadzić do niekontrolowanego poślizgu i wypadnięcia z zakrętu. Gazu dodajemy dopiero po całkowitym wyprostowaniu kół
- Podczas wyprzedzania wszystkie manewry wykonuj dużo płynniej i spokojniej niż latem. Nie wskazane są żadne nagłe ruchy kierownicą, ani naciskanie gwałtownie na pedały, aby nie zerwać przyczepności kół. Po wyprzedzeniu delikatnie wróć na swój pas. Uważaj na możliwe koleiny między pasami
- Omijając przeszkodę nie rób gwałtownych ruchów. Hamuj delikatnie i z wyprzedzeniem do bezpiecznej prędkości. Jeśli musisz hamować ostro, nie rób tego na zablokowanych kołach. W sytuacji awaryjnej, jeśli nie jesteś w stanie wyhamować, lepiej skręć w przyrodzną zaspę, niż w inny samochód
- Dojeżdżając do skrzyżowania hamuj dużo wcześniej, aby dotoczyć się do skrzyżowania siłą rozpędu

TECHNIKI WYCHODZENIA Z POŚLIZGU W ZALEŻNOŚCI OD RODZAJU NAPĘDU

AUTA PRZEDMIONAPEWOWE (FWD)
Najczęściej spotykane na polskich drogach. Mają tendencję do poślizgu podsterownego. Poślizg nadsterowny może się zdarzyć np. gdy w połowie zakrętu gwałtownie naciśniesz hamulec

POŚLIZG NADSTEROWNY

Naciśnij hamulec (zwłaszcza w autach z ABS) i uspokój samochód (nie walcz z nim)

POŚLIZG PODSTEROWNY

• W autach z ABS mocno wciśnij hamulec
• W autach bez ABS hamuj pulsacyjnie (na zmianę wciśkając i puszczając hamulec) do odzyskania kontroli nad autem

Nie dodawaj gazu, aby pojazd nie wypadł z drogi. Pod żadnym pozorem nie kręć mocno kierownicą i nie pogłębiaj skrętu, tylko lekko wyprostuj koła, aby opony mogły ponownie złapać przyczepność

TYLKO DLA DOŚWIADCZONYCH KIEROWCÓW (nieumiejętne wykonanie tego manewru może doprowadzić do bardzo trudnego do opanowania odwrócenia auta)

Płynnie, ale zdecydowanie dodawaj gaz, aby wrócić na właściwy tor

Kontroluj kierownicą w stronę, w którą ucieka tył, ale bez gwałtownych skrętów

AUTA TYLNONAPEWOWE (RWD)

Mają tendencję do poślizgu nadsterownego – wystarczy wjechać w zakręt ze zbyt mocno wciśniętym pedałem gazu, by obrócić auto o 180 stopni. Poślizg podsterowny jest dużo rzadszy – może być spowodowany pogłębieniem zakrętu w chwili lekkiej utraty przyczepności

POŚLIZG NADSTEROWNY

Delikatnie wyhamuj naciśkając sprzęgło i hamulec, by uspokoić lub zatrzymać auto

POŚLIZG PODSTEROWNY

Lekko wyprostuj koła
 Jednocześnie puszczaj pedał gazu, aby wytracić prędkość i wrócić na właściwy tor jazdy

TYLKO DLA DOŚWIADCZONYCH KIEROWCÓW

Lekko i z wyczuciem dodawaj gazu

Kontrolować kierownicą w stronę, w którą ucieka tył auta

AUTA Z NAPĘDEM 4x4 (4WD)
Ogólnie są najmniej narażone na poślizg i najłatwiejsze do opanowania. Częściej zdarza się poślizg nadsterowny

POŚLIZG NADSTEROWNY

Naciśnij hamulec i uspokój pojazd do zatrzymania

POŚLIZG PODSTEROWNY

Lekko wyprostuj koła
 Puszczaj pedał gazu, aby wytracić prędkość i wrócić na tor jazdy
 Delikatnie hamuj, aby przenieść ciężar na przednie koła

TYLKO DLA DOŚWIADCZONYCH KIEROWCÓW

Umiejętnie dodawaj gazu

Lekko kontroluj kierownicą

Zapraszamy!

Grodzisko Dolne 288

(obok sklepu PIOTRUŚ PAN)

792 708 290

REKLAMA BEZPŁATNA

**GWOŹDZIE
WKRETY
ŚRUBY**

**SYLIKONY
FARBY
KLEJE**

NOWOŚĆ

KORA

**KOSY
PIŁY
KOSIARKI
SERWIS
OLEJE
CZĘŚCI
AKCESORIA**

**SKLEP
MOTORYZACYJNY
ROWERY**

**Grodzisko Górne 493
tel. 531 88 00 11**

WESELA

WOLNE TERMINY
NA ROK
2016/2017

KOMUNIE
CHRZCINY, URODZINY
IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE
KONFERENCJE

WIĘCEJ O SALI I TERMINACH

www.wesela-crystal.pl, biuro@wesela.pl, tel. 609-482-000

sezamek
wszystko dla dzieci

GIEDLAROWA 278

TEL. 17 242 58 90

sklep@sezamek-zabawki.pl

ŁÓŻECZKA
FOTELKI
WÓZKI

MATERACE
ZABAWKI

DUŻY WYBÓR
NISKIE CENY
ZAPRASZAMY

WADER ŚMIECIARKA

99 ZŁ

KARUZELKA
Z PROJEKTOREM

119 ZŁ

